

SISTEMIZACIJA

Razmerje med upravnim pravom in drugimi pravnimi panogami

Upravno pravo

Delovno gradivo 06/07

SISTEMIZACIJA

RAZMERJE MED UPRAVNIM PRAVOM IN DRUGIMI PRAVNIMI PANOGAMI

- **Upravno pravo > mednarodno javno pravo**
- **Politika in pravo**
- **Upr. pravo kot veja javnega prava**
- **Ustavno pravo > upravno pravo**
- **Upr. pravo > civilno pravo**
- **Upr. pravo > delovno pravo**
- **Upr. pravo > kazensko pravo**
- **Upr. pravo > finančno pravo**
- **Upr. formalno pravo > druge veje form. prava**
- **Upr. pravo > sodno pravo**

I. UPRAVNO PRAVO V RAZMERJU DO MEDNARODNEGA JAVNEGA PRAVA

Mednarodna skupnost predstavlja protiutež morebitni samovolji nacionalnih držav do svojih državljanov oz. ostalega prebivalstva pod njihovo oblastjo. Vprašanje hierarhične nadrejenosti prisilnih t.j. kogentnih norm mednarodnega javnega prava upravnemu pravu kot delu notranjega nacionalnega prava: v ozadju je ideja, da bi mednarodna skupnost predstavljala protiutež morebitni samovolji nacionalnih držav do svojih državljanov oz. ostalega prebivalstva pod njihovo oblastjo (npr. tujci, brezdomovinci, različne manjšine - etnične, verske, politične idr.)

■ **dve stališči:**

1. tradicionalno stališče, ki je državo dojemalo kot korporacijo njenih državljanov, ob tem da je v pravu to jasno prepoznavno kot pritrjevanje absolutni suverenosti nacionalne države, ki si ne dovoli vmešavanja mednarodne skupnosti v njene domače zadeve, vključno kadar gre za morebitne kršitve človekovih pravic.

2. diametralno nasprotno stališče, ki upošteva do neke mere dvojno vlogo države, na stičišču strogo nacionalnih interesov in interesov mednarodne skupnosti, daje poudarek prizadevanju po varovanju človekovih pravic in svoboščin.

ZGODOVINSKI RAZVOJ-prelomnice

- **Pariška deklaracija o univerzalnih človekovih pravicah (1948)**
- **Mednarodni pakti Združenih narodov**
- **Konvencija Sveta Evrope o človekovih pravicah (1950)**
- **Nurnberški in tokijski proces zoper vojne zločine v 2. svetovni vojni**
- **Ustanovna Listina OZN**
- **Mednarodno sodišče pravice**

Slovenija priznava primat mednarodnega prava nad notranjim pravom-s tem tudi nad upravnim pravom.

II. POLITIKA IN PRAVO

- Razmerje med obema je razvidno iz razmerja med političnimi in pravnimi akti
- **Politični akti:**
  - pojem se je razvil v okviru franc. pravnega sistema
  - sprejmejo jih vrhovni državni organi, in sicer v obliki ukaza
  - zoper njih ni dopusten upravni spor in niso podvrženi nacionalni sodni kontroli
  - smoter je odločanje o izrednih državnih nalogah katerih predmet se dotika poglobitnih interesov kot so ustavnost, zunanja in notranja politika.

III. UPRAVNO PRAVO KOT VEJA JAVNEGA PRAVA

2 KRITERIJA RAZMEJEVANJA PRAVNIH PANOG:

- Po načinu urejanja
- Po predmetu urejanja

NAČIN UREJANJA

- Privatnopravno razmerje: subjekti so enakopravni
- Javnopravno razmerje: med subjekti prihaja do podrejanja državni volji, ki
  - se vsiljuje privatnopravnemu subjektu
- Takoj ko se država posluži svojih oblastnih sredstev lahko govorimo namesto upravnem pravu o javnem pravu.

DRUGE TEORIJE

- teorija dispozitivnih in kogentnih norm
- možnosti odpovedi pravici
- države kot arbitra
- države kot stranke v postopku
- javne službe
- postopka

PREDMET UREJANJA

Razdelitev prava na:

JAVNO(varuje javne interese družbe oz.javne oblasti)

PRIVATNO(varuje interese posameznika)

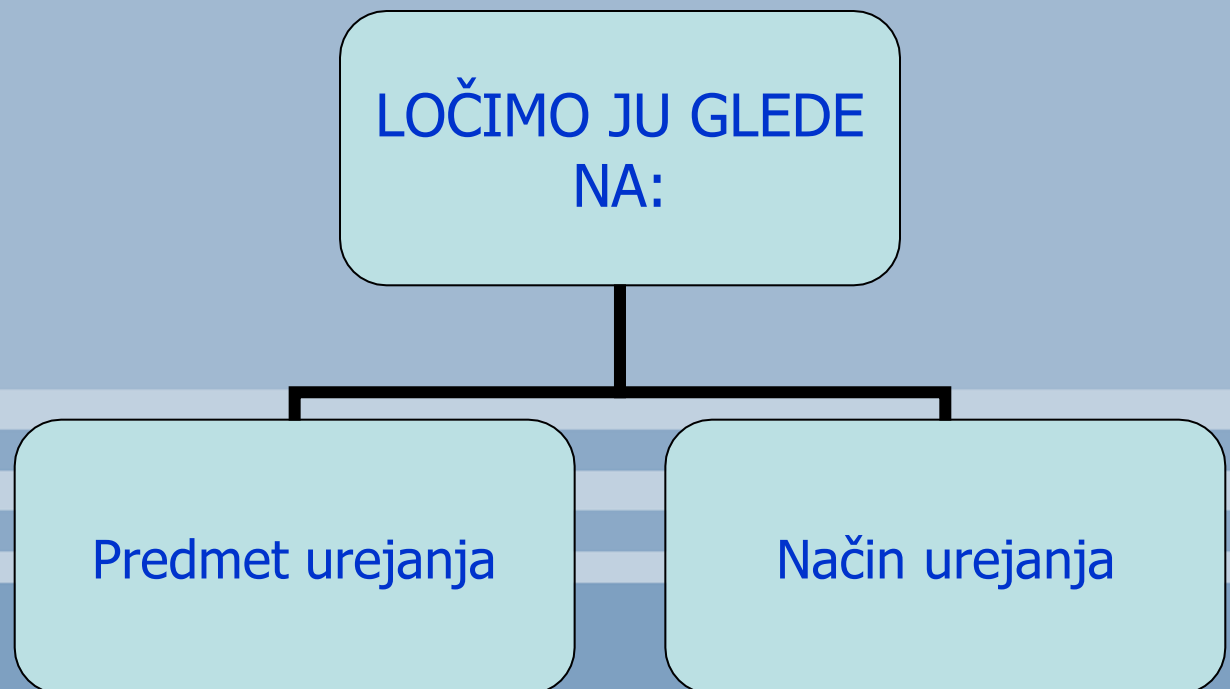
IV. UPRAVNO IN USTAVNO PRAVO

- hierarhično razmerje-med izvornimi / originarnimi, odvisnimi in posamičnimi normami
- več stičnih točk
  - določbe o človekovih pravicah in temeljnih dolžnostih(enakost pred zakonom,način uresničev. in omejevanja pravic, enako varstvo pravic, pravica do povračila škode, svoboda gibanja, svoboda izražanja, pravica do
  - določbe o organizaciji in nalogah uprave, zaposlitvi v upr.službah
  - določbe o usklajenosti pravnih aktov, veljavnosti predpisov, prepovedi retroaktivnosti, o upravnem sporu, pravnomočnosti
- ustava določa načela in pravila za delovanje upravno eksekutivne (podzakonske) dejavnosti
- ustava ima neposreden vpliv na več vidikov upravnega prava

V. RAZMERJE MED UPRAVNIM IN CIVILNIM PRAVOM

- Ni lahko ločljivo, saj se med seboj prepletata (koncesija)

PREDMET UREJANJA

- **Civilno pravo ureja lastninska in premoženjska razmerja, vendar se panoga prepleta z upravnim pravom pri razlastitvi**
- **Civilno pravo ureja razmerja med subjekti, ki so v enakovrednem položaju, upravno pravo pa razmerja na avtoritativen način**

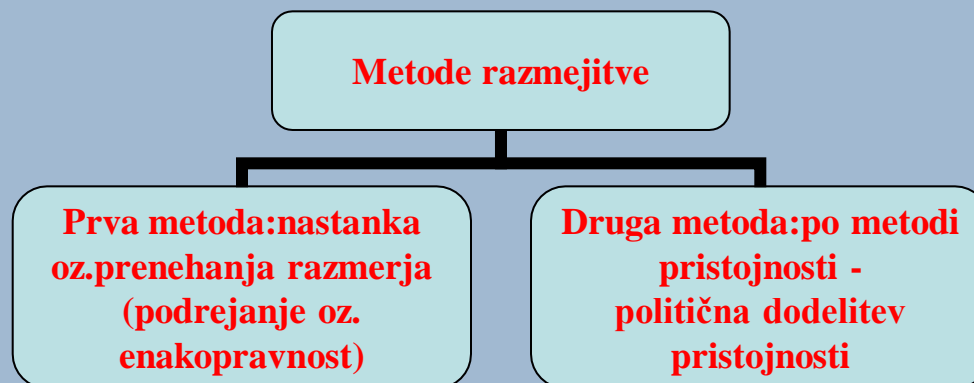

KRITERIJI

- Vsi kriteriji, ki so jih strokovnjaki uporabili (iz dispozitivne narave razmerja so sklepali na civilistično naravo razmerja in obratno, ter kriterij značaja družbenih razmerij) niso bili zadovoljivi, saj je povsod preveč izjem.
- potrebnih je več kriterijev, kajti singularni kriteriji kot npr. dispozitivno/kogentni ne pripeljejo do razdelitve teh dveh podobnih vej prava

METODE RAZMEJITVE

1. Kriterij podrejanja oz. enakopravnostvolje: če je enakopravno je civilno pravno razmerje, če pa je avtoritativno pa upravno pravno razmerje. Vendar je potrebno to metodo povezovati še z materijo civilnopravnega razmerja oz. upravnega razmerja, iz katere izhaja, da prvo nastane s pogodbo drugo pa z upravnim aktom. Ne zadosten kriterij, ker prihaja do preveč odstopanj

2. Druga metoda: politično se določijo državne pristojnosti. Odločanja posameznim državnim organom. V primeru dvoma, spor razreši sodišče.

VI. UPRAVNO PRAVO IN DELOVNO PRAVO

- Se delno prekrivata
- Za javne uslužbence bi veljajo posebne norme -
upravnopravne norme

RAZMERJE

Drugačen način nastanka:

delovnega razmerja
urejanja zaposlitve
izvrševanja pravic
obveznosti
(oblika sodnega
varstva)

VII. UPRAVNO IN KAZENSKO PRAVO

- to razmerje pride do izraza zlasti v primeru prekrškov, ki so se dolgo časa uvrščali v okvir t.i. upravnega kazenskega prava. Do stičnih točk med obravnavanima pravnima vejama prihaja tudi pri institutu sodnega dovoljenja (odredbe), ki je v pravni državi obveznega značaja v kolikor hoče uprava zakonito pristopiti k določenim dejanjem (npr. prisluh telefona, oziroma pri tzv. posebnih metodah in sredstvih).

VIII. UPRAVNO PRAVO IN FINANČNO PRAVO

Finančna moč države je razdeljena na vse 3 veje oblasti:

- zakonodajno
- upravno-izvršilno
- deloma sodno

Povezava med upravnopravnim in finančnim pravom se vidi pri davčnih, carinskih, taksnih predpisih pa do izvršitve proračuna. Finančno pravo je tudi zelo povezano z ustavnim pravom - sprejetje proračuna.

IX. UPRAVNO FORMALNO PRAVO in DRUGE VEJE FORMALNEGA PRAVA

Povezava pride v poštev, ko se:

- **odloča o upravnih stvareh**
- **izvaja nadzor nad zakonitostjo aktov, s katerimi je bilo odločeno o upravnih stvareh in uporabljajo določbe drugih postopkov**

X. UPRAVNO IN SODNO PRAVO

- priznavata si avtonomijo na svojem področju, načeloma niso dovoljeni posegi ene oblasti v pristojnost druge
- sodstvu priznan večji manevrski prostor- imajo sodišča pravico preizkusiti vprašanje pristojnosti in ničnosti (ne morejo pa presojati spodbojnosti) konkretnega upravnega akta, medtem ko imajo glede upravnih predpisov celo pravico odklonitve uporabe nezakonitega predpisa pri presoji konkretnega sodnega primera. Pravico odklonitve uporabe nezakonitega upravnega predpisa imenujemo s tujko *exceptio illegalis*.
- odločanje o **PREDHODNEM VPRAŠANJU** - izjemoma sme odločiti o njem oblast, ki ni matična. Odločitev velja le za konkreten slučaj v obravnavi ter le dotlej, dokler jje pristojna matična oblast meritorno ne reši-takrat nastopi vezanost nematične oblasti (ki je odločila o predh.vprašanju) na to odločitev
- razlikujemo **formalno** - ko se vezanost omejuje na formalni pravni akt in **vsebinsko** vezanost - na vsebino pravnomočno izdanega akta (odločitev o materialnem razmerju), kar se praktično kaže v tem ali je organ vezan na izrek oz. dispozitiv akta ali tudi na obrazložitev ter dejansko stanje. Materialne vezanosti se ne more samodejno predpostavljati-mora biti s predpisom posebej predvidena, zato predstavlja izjemo.